EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.5.2015
COM(2015) 276 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Rootsi 2015. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Rootsi 2015. aasta lähenemisprogrammi kohta

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Rootsi 2015. aasta riiklikku reformikava ja esitatakse nõukogu arvamus Rootsi 2015. aasta lähenemisprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 9 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[3],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[4],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks komisjoni ettepaneku käivitada uus tööhõive ja majanduskasvu strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel. Strateegia keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu potentsiaali ja konkurentsivõime suurendamiseks.

(2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 komisjoni ettepanekute põhjal vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril 2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta. Neid kahte dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks ning liikmesriikidel paluti võtta neid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.

---

1 EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
2 ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.
3 COM(2015) 276.
4 P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

(3) Nõukogu võttis 8. juulil 2014 vastu soovituse Rootsi 2014. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Rootsi 2014. aasta ajakohastatud lähenemisprogrammi kohta.

(4) 28. novembril 2014 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,[5] mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2015) algust. Samal päeval võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,[6] milles nimetati Rootsit liikmesriigina, mille olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.

(5) Euroopa Ülemkogu kiitis 18. detsembril 2014 heaks prioriteedid investeeringute suurendamise, struktuurireformide kiirendamise ning vastutustundliku ja kasvu soodustava eelarve konsolideerimise tagamiseks.

(6) 26. veebruaril 2015 avaldas komisjon Rootsi 2015. aasta riigiaruande[7]. Riigiaruandes hinnati Rootsi edusamme 8. juulil 2014 vastu võetud riigipõhiste soovituste täitmisel. Riigiaruanne hõlmab ka määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 kohase põhjaliku analüüsi tulemusi. Komisjon järeldab oma analüüsi põhjal, et Rootsis esineb makromajanduslik tasakaalustamatus, mis nõuab poliitikameetmeid ja järelevalvet. Eeskätt on kodumajapidamiste võlatase endiselt väga kõrge ja see kasv jätkub tõusvate eluasemehindade, püsivalt madalate intressimäärade ning tugevate maksusoodustuste ja eluasemete piiratud pakkumise tõttu. Erasektori võlaga seotud makromajanduslik areng nõuab jätkuvat tähelepanu.

(7) Rootsi esitas 23. aprillil 2015 oma 2015. aasta riikliku reformikava ja 24. aprillil 2015 oma 2015. aasta lähenemisprogrammi. Selleks et võtta arvesse kahe dokumendi omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.

(8) Rootsi suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa. 2015. aasta lähenemisprogrammi kohaselt kavatseb valitsus vähendada järk-järgult valitsemissektori nominaalset eelarvepuudujääki 2015. aastal -1,4 %-le SKPst ja saavutada 2018. aastal tasakaalu ning täita keskpika perioodi struktuurse eelarvepuudujäägi eesmärki (-1 % SKPst) kogu programmiperioodi vältel. Valitsemissektori võla suhe SKPsse saavutab haripunkti 2015. aastal 44,2 %-ga SKPst ja langeb seejärel järk-järgult 40 %-le SKPst 2018. aastal. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on usutav. Alates 2016. aastast kavandatud eelarvepuudujäägi eesmärkide toetamiseks võetavaid meetmeid tuleb siiski täpsustada. Komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi põhjal prognoositakse, et struktuurne eelarvepositsioon jääb 2015. aastal keskpika perioodi eesmärgi tasemele (-1 %) ja 2016. aastal peaks see paranema -0,9 %-le SKPst. Nõukogu on lähenemisprogrammile antud hinnangu põhjal ja komisjoni 2015. aasta kevadprognoosi arvesse võttes seisukohal, et Rootsi peaks stabiilsuse ja kasvu pakti nõuded täitma.

(9) Erinevalt mitmest teisest liikmesriigist ei ole kinnisvarahindu Rootsis oluliselt korrigeeritud ja need on alates 2013. aasta keskpaigast jõudsalt kasvanud. Komisjoni tehtud põhjaliku analüüsi järgi näivad eluasemehinnad Rootsis ületavat fundamentaalselt põhjendatud väärtust. See on osaliselt tingitud soodsatest põhinäitajatest, nagu suurem netosissetulek, madalad intressimäärad ning hea

---

5 COM(2014) 902.
6 COM(2014) 904.
7 SWD (2015) 46 (final).

demograafiline olukord. Siiski on riigiaruandes välja toodud hinnatõusu põhjused, mis tulenevad nii nõudluse kui ka pakkumise poolest. Nõudluse poolel on laenutingimused olnud eriti soodsad. Lisaks aitab eluasemehindade tõusule kaasa Rootsi maksusüsteem, milles on kehtestatud eluaseme omanikele maksusoodustused, mis on ühed soodsaimad liidus. See on omakorda suurendanud kodumajapidamiste võlakoormuse kasvu Rootsis, kus see on olnud kiirem kui mujal ELis. Kuigi kodumajapidamiste koguvarade tase on kõrge ja netosissetulek on viimastel aastatel kasvanud, on kodumajapidamiste sektor varasemast haavatavam ning kodumajapidamiste suur võlakoormus kujutab endast ohtu makromajanduslikule stabiilsusele. Võlgnevuse soosimise mõju üksikisiku tulumaksuarvestuses tuleks vähendada, piirates järk-järgult maksustatavast tulust hüpoteeklaenude intressimaksete mahaarvamist või tõstes korduvaid omandimaksusid. Lisaks on vaja kiirendada hüpoteeklaenude tagasimaksmise tempot eesmärgiga vähendada kodumajapidamiste võlakoormuse kasvu.

(10) Pakkumise poolel viib struktuurne ebatõhusus elamispindade nappuseni ja aitab kaasa eluasemehindade tõusule. Need piirangud vähendavad tööjõu liikuvust ja tekitavad sotsiaalseid probleeme haavatavate rühmade jaoks. Pakkumist on pärsitud sellega, et olemasolevaid elamispindu ei kasutata efektiivselt ja uusarendus on struktuurselt alainvesteeritud. Eelkõige tuleks parandada kohalike omavalitsuste stiimuleid aktiivsemalt edendada ehitusse tehtavaid investeeringuid ja rahuldada haavatavate rühmade elamispindade vajadusi. Konkurentsi ehitussektoris tuleks soodustada ja selleks tuleks tagada täielikult läbipaistvad riigihankemenetlused. Planeeringu kehtestamise ja edasikaebamise menetlused on pikad ja keerulised ning neid tuleks sujundada. Üüriturul valitseb jäikus ja üüriturg ei näi täitvat oma rolli elamispindade hinnasurve leevendamisel või liikuvusvajaduste toetamisel. Jäikuses süüdistatakse peamiselt üürihindade ulatuslikku kontrolli. Need küsimused tuleks lahendada üürihindade kehtestamise süsteemi järkjärgulise reformimise teel. See peaks võimaldama üürihindades suuremaid erinevusi, mis võib viia olemasolevate elamispindade tõhusama kasutamiseni ja suurema lepinguvabaduseni üürnike ja üürileandjate vahel.

(11) Valitsus võtab meetmeid, et parandada õpitulemusi, mis on viimase kümne aasta jooksul oluliselt halvenenud, suurendades niigi suhteliselt kõrget noorte töötust. Valitsus võtab ka meetmeid, et hõlbustada üleminekut hariduse omandamiselt tööturule ning parandada madala haridustasemega noorte ja rändetaustaga inimeste integratsiooni tööturul. Selles valdkonnas tehtavaid edusamme tuleb jälgida.

(12) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Rootsi majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused Rootsi 2015. aasta riigiaruandes. Ta on hinnanud ka lähenemisprogrammi ja riiklikku reformikava ning eelnevatel aastatel Rootsile esitatud riigipõhiste soovituste järelmeetmeid. Hindamisel on arvesse võetud nende dokumentide asjakohasust Rootsi eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada ELi üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad allpool esitatud soovituses 1.

(13) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu Rootsi lähenemisprogrammiga tutvunud ja on arvamusel,[8] et Rootsi täidab stabiilsuse ja kasvu pakti.

[8] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

(14) Võttes arvesse komisjoni põhjalikku analüüsi ja kõnealust hindamist, on nõukogu läbi vaadanud riikliku reformikava ja lähenemisprogrammi. Määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel antud nõukogu soovitused kajastuvad allpool esitatud soovituses 1,

SOOVITAB Rootsil võtta 2015. ja 2016. aastal järgmisi meetmeid.

1. Tegeleda kodumajapidamiste võlakoormuse kasvuga maksusoodustuste korrigeerimise kaudu, eelkõige piirates järk-järgult maksustatavast tulust hüpoteeklaenude intressimaksete mahaarvamist või tõstes korduvaid omandimaksusid ning kiirendades hüpoteeklaenude tagasimaksmise tempot. Leevendada elamispindade struktuurset alapakkumist, soodustada konkurentsi ehitussektoris, sujundada planeeringu kehtestamise ja edasikaebamise menetlusi ehituses ja vaadata läbi üürihindade kehtestamise süsteem, et need liiguksid rohkem turuhindade tasemele.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja